

Harhautteen anatomiaa

Yksi nautittavimpia tilanteita ratkoessa on, kun laatija onnistuu harhauttamaan ratkojan aluksi etsimään vastaussanaa aivan muualta kuin mistä se viimein löytyy. Jos laatija osaa asiansa, ratkoja on tästä höynäytyksestä tosi hyvillään ja nauttii sen aiheuttamasta hyvänolon tunteesta pitkään.

Yritetään pohtia, miten tällainen Agatha Christietä muistuttava tilanne ristikoissa luodaan.

Vihjeessä voi olla sisältö, joka useimmilla ratkojilla johtaa väärälle alueelle. Eräässä ristikossa oli vihje LÄHES AINA OIKEASSA. Uskon, että tosi monilla ratkojilla tuli assosiaatio sanontaan asiakas on aina oikeassa. Tässä vastussana tosin oli 4-kirjaiminen. Oikea vastaus oli KYNÄ.

Monesti harhautus perustuu sanan useampaan merkitykseen. Kerran vihje 6-kirjaimiselle vastaussanalle oli BROIDI ON PÄISSÄÄN. Läheisen humalassa olo tulee tästä useimmille mieleen. Vihje on kuitenkin yllättävän suora, oikea vastaus on OVELIN eli veli, jonka alkuun tulee o ja loppuun n.

Kun vihje on VIE VILJAN NURIN (vastaus-sanassa 5 kirjainta), jotakin tuuleen tai sateeseen liittyvä rupeaa pukkaamaan

mieleen. Kumpikaan ei ole tässä kyseessä, sillä tuo nurin pitää osata tulkita oikein. Vastaussana on ALLAH.

Joku legendaarinen tapahtuma saattaa jäädä mieleen vahvana vaikuttajana. Vihjeeseen (neljäkirjaimiselle vastaussanalle) HAKI KULLAN KAUKAA tietyllä ikäluokalle tulee helposti mieleen ARMI, missimme, joka avioitui filippiiniläisen Gil Hilarion kanssa. Tässä ristikossa oli kuitenkin kyse paljon tuoreemmasta tapauksesta, haettu sana oli ARSI (miesten kuulantyönnön olympiavoittaja Sydneyssä Australiassa vuonna 2000).

Mieleen tulee vielä vihje VASTAVÄITE (sanassa 6 kirjainta). Suoraa synonyymiä ei löydy, olisiko oikea vastaus suoraan jonkun sanoma vastaväite? Niinpä se tässä tapauksessa oli, nimittäin SAAPAS.

Kerta kiellon päälle. Mikä 5-kirjaiminen sana tulee mieleen vihjeestä PELLEIS-TÄKIN? Romut, kasat, katto? Ei mikään näistä, vaan HUVIT. Sanoilla pelti ja pelle on yhteinen taiputusmuoto, joka pitää äkätä.

Herkulliselle harhauttamiselle ei mielestäni ole tekniikoita. Laatijan pitää osata ja opetella kielen sisältöjä ja nyansseja, keilla erilaisia kombinaatioita, harjoitella, kuunnella herkästi ratkojen palautteita, hioa lisää. Ehkä vähitellen alkaa onnistua myös agathamainen harhaan johtaminen.

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/